

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

نام درس: اصول خدمات بهداشت جامعه (بهداشت ۱)

تعداد واحد: (۱/۵)

پیش نیاز: ندارد

فراگیران: دانشجویان مامایی

مقطع دانشجویان: کارشناسی

مدرس: لطفی پور

محل تدریس: دانشکده پرستاری و مامایی

زمان تدریس: نیم سال اول ۹۵-۹۴

سه شنبه ۱۰-۱۲

حیطه تدریس: شناختی

مقدمه:

آشنایی با اصول خدمات بهداشتی از ارکان آموزشی دانشجویان می باشد که با مطالعه این درس دانشجویان شاخص های اندازه گیری سلامتی، مفهوم و عوامل موثر در پیشگیری از بیماری ها، سطوح پیشگیری، نظام های ارائه خدمات در جهان و ایران، خدمات بهداشتی اولیه، اولویت های بهداشتی در ایران، شبکه بهداشتی درمانی و تا حدی بهداشت محیط و بهداشت حرفه ای را فرا گرفته و توانمندی علمی و عملی آنان افزایش می یابد.

اهداف کلی :

فراگیر در پایان این درس باید :

۱. نقش بهداشت در تامین سلامت جامعه را بداند.
۲. سطوح پیشگیری را شرح دهد.
۳. با نظام های ارائه خدمات بهداشتی در ایران و جهان آشنا باشد.
۴. از نقش آموزش بهداشت در تامین سلامت مردم آگاه باشد.

۵. اصول بهداشت محیط را بشناسد.
۶. اصول بهداشت حرفه ای را بشناسد.

اهداف ویژه :

پس از پایان این درس از فراگیر انتظار می رود:

۱. بهداشت را از دیدگاه سازمان جهانی بهداشت تعریف نماید.
۲. نقش احکام اسلامی در تامین سلامت جامعه را توضیح دهد.
۳. بخش های مختلف طیف سلامت و بیماری را با یکدیگر مقایسه نماید.
۴. عوامل بیماریزا را تقسیم بندی نماید.
۵. نقش ماما در بهداشت جامعه نگر را شرح دهد.
۶. بهداشت فردی را تعریف نماید.
۷. مداخلات اولیه پیشگیری از بیماری ها را پیشنهاد نماید.
۸. نظام های ارائه خدمات بهداشتی را در ایران و جهان مقایسه نماید.
۹. سازمان های بین المللی مرتبط با ارائه خدمات بهداشتی درمانی را ذکر نماید.
۱۰. نقش سازمان های بین المللی مرتبط با ارائه خدمات بهداشتی درمانی را شرح دهد.
۱۱. وضعیت موجود بهداشتی درمانی ایران را با شاخص های جهانی مقایسه نماید.
۱۲. کلیات امور جمعیتی ایران را شرح دهد.
۱۳. شاخص های اندازه گیری سلامت جامعه را محاسبه نماید.
۱۴. بهداشت برای همه را تعریف نماید.
۱۵. اجزاء بهداشت مادر و کودک را ذکر نماید.
۱۶. سطوح مراقبت های بهداشتی در ارائه خدمات را مقایسه نماید.
۱۷. اصولی که به منظور تامین مراقبت های بهداشتی اولیه باید مورد توجه باشد را تحلیل نماید.
۱۸. حداقل ۶ شاخص مورد استفاده برای پایش و ارزشیابی وضعیت بهداشت را توضیح دهد.
۱۹. نظام شبکه خدمات بهداشتی را شرح دهد.
۲۰. روش های آموزش بهداشت را طبقه بندی نماید.
۲۱. تاثیر برنامه های آموزش بهداشت را تحلیل نماید.

۲۲. روش های ارزیابی سلامت جامعه را ذکر نماید.
۲۳. راهکارهای افزایش مشارکت مردم در برنامه های بهداشتی را طراحی نماید.
۲۴. راهکارهای کاهش آلودگی هوا را طراحی نماید.
۲۵. علل ایجاد آلودگی آب را دسته بندی نماید.
۲۶. ایمنی غذایی را با امنیت غذایی مقایسه نماید.
۲۷. راهکارهای کاهش آسیب پذیری زنان را در مشاغل پرخطر طراحی نماید.

روش تدریس:

- ۱ - سخنرانی
- ۲ - پرسش و پاسخ
- ۳ - بحث گروهی
- ۴ - ایفای نقش

وسایل کمک آموزشی:

۱ - استفاده از ، اورهد، power point

۲ - استفاده از فیلم ، مولاژ و CD و سایر وسایل کمک آموزشی

نحوه ارزشیابی:

- پرسش و پاسخ در هر جلسه و کویز ۱۰٪
- در صورت ارائه، تکالیف کلاسی (کنفرانس) ۱۰٪
- امتحان میان ترم ۲۰٪
- امتحان پایان ترم ۶۰٪

روش ارزشیابی: سوالات چهار جوابی و تشریحی

جلسه	محتوای تدریس
	تعریف بهداشت، نقش بهداشت و تندرستی در اسلام، طیف بیماری، تقسیم بندی عوامل بیماری زا، انواع پیشگیری، اقدامات مداخله ای مستقیم و غیر مستقیم
دوم	سلامت و عوامل اجتماعی تعیین کننده آن، عدالت در سلامت، بهداشت عمومی و فردی، بهداشت جامعه نگر و نقش ماما
سوم	مراقبتهای بهداشتی اولیه PHC، سطوح، اصول و اجزای PHC، چگونگی تعیین نیازهای بهداشتی جامعه
چهارم	شاخصها و نشانگر های مهم و علمی اندازه گیری سلامت جامعه
پنجم	MHC، مراقبتهای بهداشتی مادر و کودک و نقش آن در سلامت جامعه (اصول، فلسفه و اجزا) و نقش ماما
ششم	نظام عرضه خدمات بهداشتی در ایران، شبکه بهداشت و درمان و سیستم ارجاع آشنایی با تیم بهداشتی و پزشک خانواده، آشنایی با سطوح مختلف شهر و روستا و مفاهیم صف و ستاد و نقش ماما و سطوح مختلف
	امتحان میان ترم
هفتم	اهداف و استراتژی های بهداشت جهانی، معرفی سازمانهای بین المللی بهداشت
هشتم	آموزش بهداشت و و تاثیر آن بر برنامه های مختلف بهداشتی و مشارکت مردم در امور بهداشتی و نقش ماما به عنوان آموزش دهنده به مادران، خانواده و جامعه
نهم	هوای سالم، آلودگی هوا و بیماریهای ناشی از آن
دهم	آب سالم، بهسازی آب و بیماریهای ناشی از آن
یازدهم	غذای سالم و بیماریهای ناشی از غذا
دوازدهم	بهداشت مشاغل بویژه مشاغل زنان با تاکید بر حرفه مامایی، مزارع، بیمارستان و کارخانه، و محیط های آلوده به مواد مضر و سموم

